

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apologia Pro Conscientiis infirmis, Sev Responsio Benigna Pro securitate dictaminis practici super certa probabilitate fundati

**Fibus, Bartholomaeus
Schweitzer, Johannes**

Coloniae, 1682

§. Sextvs. Respondetur ad argumenta, quæ adversarius ex ratione adduxit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39304

§. SEXTVS.

*Respondetur ad argumenta, quæ ad-
versarius ex ratione adduxit.*

I.

Bjicit primò Paternitas Vestra: Si suf-
ficeret ad conscientie securitatem,
quod alicui opinio appareat probabilis:
jam summi Pontifices non proscripsis-
sent ista opinionum monstra, quibus mendacia, ca-
lumnia, perjuria, usura, simonia, homicidia excu-
sabantur à peccato, eò quòd viderentur excusari
per rationes probabiles, etsi opposita sententia proba-
bilior esset. Deinde: hoc modo etiam Hæretici ex-
cusarentur à peccato, quia ipsis suæ opiniones niti vi-
dentur rationibus probabilibus; imò esse omnino
conformes Sacræ Scripturæ. Similiter Pilatus, qui
Christum morte dignum iudicavit, asserentibus Ju-
deis & Principibus illorum, se legem habere, secun-
dum quam deberet mori. Item Turcarum error sic
potest defendi, quo iudicant fornicationem & pollu-
tionem non esse malam: & sic de aliis. Quid enim
illa minùs possint defendi ex ratione, quando Cara-
muel Probabilistarum facile Princeps fatetur lib. 4.
Theologia moralis num. 1559. Deorum pluralita-
tem stando principiis naturalibus defendi posse ac
propugnari. & num. 1563. Prudentiam humanam
viribus naturæ relictam probabilissimè posse credere,

dari plures Deos. Resp. monstra ista opinionum rectè damnata fuisse à Pontificibus, quorum fulmine non eliditur ullius opinionis vera & certa, sed ficta & putatitia solum probabilitas propositionum illarum, quas imprudentes & temerarii homines pauci asserere ausi sunt, contra doctrinam Ecclesiæ ac Doctorum communem. Quæ sequuntur, mirum est contra nos adduci ab eo, qui meliùs intelligit. Motiva enim credibilitatis, quæ possunt Hæreticis favere, si comparentur cum motivis credibilitatis Ecclesiæ Sanctæ, non retinent ullam certam & absolutam probabilitatem. Præterea distinguere debet Paternitas V.^{ra} inter *videri & esse* probabile. Quod de Turcis subjungitur, Respondeo ex Christi lege promulgata satis constare, quòd fornicatio & pollutio sint peccata mortalia. Et hoc nolunt isti scire, dum nolunt Evangelio credere. De Pilato testatur scripturæ, eum *scivisse, quòd Judæi per invidiam tradidissent Christum*: unde oppositum non potuit ei esse probabile. Quod de Caramuele meminit Paternitas Vestra, Respondeo nos tueri veritatem Probabilisticæ doctrinæ, non Caramuelem. In propositionibus adductis fatemur eum esse heteroclitum & singularem, cui propterea passim contradicitur, etiam ab his, qui aliàs sunt de laxa manica. Si nimiam sentiendi licentiam in hoc Authore coërcendam putabat Vincentius Baronus, debebat se intra terminos continere, discrimen agnoscere inter illum & Societatis

tatis

tatis Doctores, Suarez, Vasquez, Bellarminum, Molinam, Lessium, Valentiam, Castropalaum & cæteros, quorum potuisset humilis fieri discipulus.

De primis etiam Parentibus itemque de Saüle objicere hîc solent supra citati Probabilioristæ, quòd opinionem probabilem secuti sint, & tamen peccârint. Respondeo talia ab his, qui legerunt scripturas, non posse allegari; testantur enim apertè, sub interminatione mortis vetitum fuisse primis Parentibus manducare ex arbore. Unde nec Adam, nec Eva increpiri à Domino ullum argumentum probabile obtruserunt pro sua excusatione: sed ille se ab hac, & hæc à serpente seductam se fuisse, causata est. De Saüle similiter meminere eadè scripturæ, quod præceperit ei Dominus *non parcere, sed interficere à viro usq; ad mulierem & parvulum & lactentem bovem & ovem, camelum & asinum.* Neque tamen per hæc nego, quin peccare etiam possit sequens in dubio juris sententiam licet strictè & absolutè probabilem, si dictamen scilicet practicum sibi formet de eo, quod non liceat sibi sic operari.

2. Objicit secundò: *in negotiis temporalibus sequæ ad salutem corporis pertinent, operans juxta minus probabilem in concursu probabilioris non operatur prudenter: ut e. c. ingrediens sylvam, quam probabilius judicat esse receptaculum latronum, aut sumens potum vel cibum, quem probabilius judicat esse infectum veneno, ergo à fortiori non operabitur prudenter,*

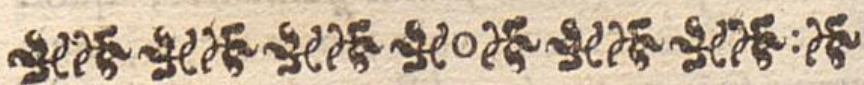
prudenter, adeoque nec licite, qui in rebus ad salutem animæ pertinentibus operatur juxta opinionem minus probabilem. &c. Auferantur, ita ex Augustino contra Academicos cap. 9. inquit Paternitas Vestra, auferantur de manibus fabella: de anima res agitur: negligantur inani studio excogitati termini, & regula &c. Regulis istis non dedit Dominus securitatem, neque S. Aug. cum aliis Patribus; neque ulla evidens probatio. Resp. Permissio antecedente, quod sæpe non tenet, negando consequentiam. Ratio est, quia in opinione quavis probabili ostendimus dictamen prudens fundari posse: quod proinde infirmis conscientiis est loco *Alexipharmaci probati*, contra omne periculum peccati formalis, quale peccatum est mors animæ. Tale autem *Alexipharmacum* contra periculum venenati cibi & latrocinii non est ulla opinio probabilis de eo, quod in sylva non sint latrones, & cibus non sit infectus. Ratio enim periculi latronum & veneni evitandi nullo modo pendet ex opinione certò probabili intellectus judicantis abesse venenum & latrones. Ratio autem honestæ volitionis pendet à dictamine prudenti intellectus, ut supra ostensum. Si vos careatis hoc in moralibus *Alexipharmaco*, favete populo Christiano, ut apud Probabilistas gratis accipiat & vivat. Quod dicat Paternitas Vestra pag. 162. Dissertationis tertiæ *Alexipharmacum* hoc nostrum esse suspectum: Resp. esse suspectum timentibus, ubi non est timor: viris tamen prudentibus

ribus & cordatis lemurum larvas ridentibus non esse in tanta luce tot ac talium Doctorum.

3. Objicit tertio: *Qui sequitur minus probabilem relictâ probabiliore & tutiore, virtualiter dicit: etsi probabilius sit, quòd Deus nolit hoc à me fieri, volo tamen facere: atqui talis volitio est inhonesta.* Respondeo eum solummodo dicere: etsi probabilius sit probabilitate *judicii speculativi*, quòd Deus nolit hoc fieri; volo tamen facere, quia certus sum *certitudine dictaminis practici*, quòd Deus sic permittat fieri hîc & nunc: huic autem actui nihil inest inhonestatis aut imprudentiæ. Responsio sat intelligitur ex supra traditis.

4. Objicit quarto: *Christus non dixit: Ego sum probabilitas; sed, Ego sum veritas, hæc ergo affectanda & spectanda est.* Unde si Doctores dent consilia contra legem naturalem & divinam, verificabitur de illis istud Matth. 15. *cæci sunt & duces cæcorum: cæcus autem si cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadent: & hoc scilicet est, quod docet Aug. in Psal. 44. directionis virga est, quæ diriget homines: curvi erant, distorti erant, sibi regnare cupiebant, se amabant, facta sua mala diligebant, non voluntatem suam Deo subdebant; sed voluntatem Dei ad suas conscientias flectere volebant: & ad hoc propemodum sedent quotidie homines, ut disputent contra Deum: & lib. de Catechizandis rudibus cap. 25. tene te ad legem Dei & non sequaris prævaricatores ejus; non enim secundum illorum, sed secundum illius voluntatem judicaberis.* Respon-

deo neque Christum dixisse: ego sum probabilitas; Quid ergo? quod de *cæcis ducibus* subjungit, qui dent consilia contra legem, verum est, quando lex sufficienter est proposita. Falsò autè supponitur legem naturalem & divinam omnibus hominibus sufficienter esse propositam, nec dari ejus ignorantiam invincibilem. Quæ sequuntur gratis allegantur.

S. S E P T I M U S.

Continuantur objectiones & responsiones.

- I. Bjicit quintò. *Medicus habens ad manus duas medicinas, quarum unam judicat probabilius esse lethiferam, non potest facere per judicium suum licet probabile, ut sit medicina sana, neque licitè potest eam propinare egroto; ita nec viri docti per consilium suum poterunt facere, ut quod revera est contra legem naturalem & divinam, non sit contra eam. Nec obstat quod sint viri graves ita sentientes, quia Theologi antiqui & SS. Patres graviores sunt, qui oppositum dicunt. Si quis roget, utrùm tutò homo possit conscientiam suam credere Confessario, qui profiteatur se pro regula tenere, quod liceat juxta minùs probabilem & minùs tutam operari? & utrùm tutò possit talis Confessarii confi-*